

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCEN POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

W związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1198), a także rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie podstawowych kryteriów i zakresu oceny programowej oraz oceny instytucjonalnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1356) Polska Komisja Akredytacyjna dostosowała dotychczas stosowane kryteria oceny programowej i instytucjonalnej do nowo wprowadzonych przepisów.

W trakcie opracowywania tych kryteriów Komisja uwzględniła własne doświadczenia, a także uwagi uczelni związane z realizacją procesu oceny, w tym wyniki ankietyzacji prowadzonej wśród ocenianych jednostek, jak również standardy dotyczące zapewniania jakości w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego.

Szczegółowe kryteria oceny instytucjonalnej

1. Zgodność działania jednostki z misją i strategią rozwoju uczelni.

- 1.1 Jednostka rozpoznaje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym oraz w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykorzystuje tę wiedzę do określenia celów strategicznych i wyznaczenia priorytetów.
- 1.2 Jednostka określiła i realizuje politykę jakości kształcenia, zgodną z misją i strategią rozwoju uczelni, sprzyjającą doskonaleniu procesu kształcenia na wszystkich poziomach i formach realizowanego kształcenia.
- 1.3 Jednostka monitoruje realizację strategii, mając na względzie efektywne wykorzystanie potencjału naukowego, dydaktycznego i materialnego w celu pomnażania osiągnięć w zakresie określonych celów strategicznych.
- 1.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w dziedzinach nauki/sztuki związanych z kierunkiem studiów o profilu ogólnoakademickim oraz/lub w dziedzinach nauki/sztuki i dyscyplinach naukowych/artystycznych, w których prowadzone są studia doktoranckie, a także uwzględnia wyniki tych badań w procesie kształcenia na wszystkich realizowanych poziomach studiów.

2. Funkcjonowanie i doskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

- 2.1 Jednostka posiada spójny system wewnętrznych regulacji, normujących funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz jego doskonalenia, zgodny ze strategią jednostki, polityką jakości oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, określających:
 - 2.1.1 zakres działania oraz cele wewnętrznego systemu zapewniania jakości,
 - 2.1.2 przejrzystą strukturę organizacyjną oraz przydział odpowiedzialności i uprawnień,
 - 2.1.3 udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w zapewnianiu jakości kształcenia,
 - 2.1.4 kluczowe procesy w obszarze kształcenia oraz procedury i narzędzia odnoszące się do monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia, jak również systemu.
- 2.2 Wewnętrzne procedury zapewniania jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i umożliwiają monitorowanie, ocenę i doskonalenie jakości zidentyfikowanych procesów, w szczególności w zakresie:
 - 2.2.1 projektowania, zatwierdzania, okresowego przeglądu programów oraz monitorowania realizacji zakładanych efektów kształcenia na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia, studiach trzeciego stopnia i studiach podyplomowych,
 - 2.2.2 udziału pracodawców i przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia,
 - 2.2.3 rekrutacji kandydatów, oceny postępów studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz wykorzystania wyników monitorowania losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy, a także zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
 - 2.2.4 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia oraz realizowanej polityki kadrowej,
 - 2.2.5 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, a także środków wsparcia dla studentów i doktorantów,
 - 2.2.6 zarządzania informacją dotyczącą procesu kształcenia, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnianiu jakości kształcenia,
 - 2.2.7 publicznego dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.
- 2.3 Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a jej wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki jakości i budowy kultury jakości kształcenia.

3. Efektywność polityki kadrowej realizowanej w jednostce.

3.1 Jednostka dysponuje zasobami kadrowymi dostosowanymi do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą efektywne wykorzystanie potencjału pracowników naukowo-dydaktycznych, rozwój ich kwalifikacji oraz pozyskiwanie nowych pracowników.

4. Zapewnienie rozwoju bazy dydaktycznej i naukowej zgodnie ze strategią rozwoju jednostki.

4.1 Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową dostosowaną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności dydaktycznej, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach studiów oraz z działalności naukowej.

4.2 Jednostka zapewnia realizację celów strategicznych w zakresie rozwoju bazy dydaktycznej i naukowej uwzględniając potrzeby wynikające z prowadzonej działalności dydaktycznej i naukowej/artystycznej oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

5. Współdziałanie z otoczeniem społeczno-gospodarczym, współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi.

5.1 Jednostka współpracuje z krajowymi i zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi, a także z instytucjami działającymi w jej otoczeniu społeczno-gospodarczym oraz uczestniczy w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, nauczycieli akademickich, mając na uwadze realizację celów strategicznych.

5.2 Jednostka dąży do umiędzynarodowienia procesu kształcenia, m.in. poprzez mobilność studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich, realizację programów kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych.

6. Funkcjonowanie systemu wsparcia studentów i doktorantów.

6.1. Jednostka zapewnia studentom i doktorantom wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne w procesie uzyskiwania efektów kształcenia oraz rozwoju aktywności naukowej, artystycznej lub sportowej.

6.1.1 Jednostka wdrożyła zorientowany na potrzeby studentów i doktorantów, system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający potrzeby osób niepełnosprawnych,

6.1.2 Jednostka wdrożyła skuteczny i przejrzysty system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych,

6.1.3 Jednostka wspiera działalność samorządu i innych organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów oraz współpracuje z nimi, mając na uwadze realizację strategii; jednostka przeprowadza działania mające na celu aktywne włączenie studentów oraz doktorantów do prac organów kolegialnych jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza tych, których celem jest zarządzanie procesem dydaktycznym, zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia oraz zapewnienie wsparcia naukowego, dydaktycznego i materialnego.

7. Jakość kształcenia na studiach doktoranckich.

7.1 Jednostka opracowała program studiów doktoranckich zapewniający osiągnięcie efektów właściwych dla obszaru wiedzy, dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowej/artystycznej, której dotyczą studia.

7.2 Jednostka zapewnia doktorantom prowadzenie samodzielnych badań naukowych, w tym także poza jednostką prowadzącą kształcenie.

- 7.3 Jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta, niezbędnemu do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
- 7.4 Jednostka stosuje na studiach doktoranckich wiarygodny, rzetelny i przejrzysty system oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

8. Jakość kształcenia na studiach podyplomowych.

- 8.1 Jednostka umożliwia osiągnięcie przez słuchaczy efektów kształcenia zgodnych z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców oraz umożliwiającą nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy.
- 8.2 Jednostka stosuje na studiach podyplomowych wiarygodny, rzetelny i przejrzysty system oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.
- 8.3 Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia oraz w weryfikacji i ocenie osiągniętych efektów kształcenia.
- 8.4 Jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy słuchacza studiów podyplomowych, niezbędnemu do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Komisja dokonując oceny instytucjonalnej uwzględnia także:

- wyniki oceny programowej,
- wyniki kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostki, o której mowa w przepisach o zasadach finansowania nauki,
- akredytacje i certyfikaty uzyskane w wyniku oceny przeprowadzonej w jednostce przez międzynarodowe i krajowe komisje branżowe dokonujące ocen w wybranych obszarach kształcenia oraz przez agencje akredytacyjne zarejestrowane w Europejskim Rejestrze Agencji Akredytacyjnych (EQAR) lub agencje, z którymi Komisja zawarła umowy o uznawalności ocen akredytacyjnych.

Część I

Szczegółowe kryteria oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.
- 1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają zmiany zachodzące w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności rynku pracy.
- 1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki i sztuki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe i artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.
- 1.4 Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów uwzględniają wybrane efekty kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określone w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów wynikają z koncepcji rozwoju kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studenta pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej oraz na rynku pracy.
- 1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, w tym liczebność grup studenckich na poszczególnych zajęciach, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonym dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.
 - 1.5.1 W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.
 - 1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności najnowsze osiągnięcia naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku.
 - 1.5.3 Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studenta, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności prowadzenia

badani naukowych, tj. w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań naukowych w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.

1.5.4 Efekty kształcenia oraz realizacja treści programowych są możliwe do osiągnięcia w czasie trwania kształcenia, określonym dla ocenianego kierunku studiów oraz przy nakładzie pracy studentów mierzonym liczbą punktów ECTS przyporządkowanych do programu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.5.5 Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych

z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki lub sztuki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

1.5.6 Jednostka zapewnia studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku.

1.5.7 Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych celów i efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań naukowych oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.

1.5.8 W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9 Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych.

1.6 Polityka rekrutacyjna umożliwia dobór właściwych kandydatów.

1.6.1 Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia równych szans w uzyskaniu wstępu na oceniany kierunek.

1.6.2 Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1.7 System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

- 1.7.1 Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia.
- 1.7.2 System sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność i wiarygodność wyników sprawdzania i oceniania, uwzględnia standaryzację wymagań i umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań naukowych oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także w procesie dyplomowania, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych oraz wspomaga studentów w procesie uczenia się. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

- 2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy/artystyczny zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a liczba nauczycieli akademickich jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.
- 2.2 Dorobek naukowy lub artystyczny, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna posiada przygotowanie do prowadzenia zajęć w tej formie.
- 2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.
- 2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaram kształcenia, w którym/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki i sztuki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych i artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia.
- 2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

3. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.

- 3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli

tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia a także prowadzenie badań naukowych.

- 4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia dostęp studentów do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach naukowych.
- 4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.
- 4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studenta do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.
- 4.4 Infrastruktura dydaktyczna, w tym platforma edukacyjna do prowadzenia kształcenia na odległość (jeżeli takie kształcenie jest prowadzone) oraz dostęp do zasobów bibliotecznych są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i umożliwiają im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań naukowych i wchodzenia na rynek pracy.

- 5.1 System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, zapewnia dostępność nauczycieli akademickich i pomoc studentom w procesie uczenia się oraz zdobywania umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi oraz sprzyja skutecznemu osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość studenci mają zapewnione wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.
- 5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez dostosowanie planu studiów oraz organizacji i realizacji programu kształcenia na ocenianym kierunku do wymogów związanych z mobilnością, a także w wydarzeniach i komunikacji naukowej.
- 5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim oraz z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności z pracodawcami.
- 5.4 Jednostka udziela studentom niepełnosprawnym wsparcia naukowego, dydaktycznego i materialnego, zapewniającego im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów.

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:

6.1.1 projektowania efektów i programów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,

6.1.2 monitorowania stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć,

6.1.3 weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności narynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,

6.1.7 wykorzystanie wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

6.2 Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

Komisja dokonując oceny programowej uwzględnia także:

- wyniki wizytacji w uczelni,
- akredytacje i certyfikaty uzyskane w wyniku oceny przeprowadzonej przez międzynarodowe i krajowe komisje branżowe dokonujące ocen w wybranych obszarach kształcenia oraz przez agencje akredytacyjne zarejestrowane w Europejskim Rejestrze Agencji Akredytacyjnych (EQAR) lub agencje, z którymi Komisja zawarła umowy o uznawalności ocen akredytacyjnych.

Część II

Szczegółowe kryteria oceny programowej

Profil praktyczny

7. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.
- 1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają zmiany dotyczące wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku, są zorientowane na potrzeby i oczekiwania studentów oraz otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności rynku pracy.
- 1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki i sztuki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe i artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.
- 1.4 Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów uwzględniają wybrane efekty kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu praktycznego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określone w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku wynikają z koncepcji rozwoju kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studenta umiejętności praktycznych, w tym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.
- 1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonym dla ocenianego kierunku o profilu praktycznym.
 - 1.5.10 W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. W przypadku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego uwzględnia także ramowy program zajęć praktycznych określony przez Ministra Zdrowia.
 - 1.5.11 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności najnowsze osiągnięcia dotyczące praktycznych zastosowań wiedzy naukowej związanej z zakresem ocenianego kierunku.

- 1.5.12 Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studenta, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.
- 1.5.13 Efekty kształcenia oraz realizacja treści programowych są możliwe do osiągnięcia w czasie trwania kształcenia, określonym dla ocenianego kierunku studiów oraz przy nakładzie pracy studentów mierzonym liczbą punktów ECTS przyporządkowanych do programu kształcenia na ocenianym kierunku.
- 1.5.14 Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku studiów.
- 1.5.15 Jednostka zapewnia studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku.
- 1.5.16 Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych celów i efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednio wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Prowadzenie zajęć w wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa, w tym w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, które powinno odbywać się w warunkach rzeczywistych.
- 1.5.17 Jednostka zapewnia realizację praktyk zawodowych w wymiarze określonym dla programu studiów o profilu praktycznym, a także zapewnia ich właściwą organizację, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.
- 1.5.18 Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych.
- 1.7 Polityka rekrutacyjna umożliwia dobór właściwych kandydatów.
 - 1.6.3 Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia równych szans w uzyskaniu wstępu na oceniany kierunek.
 - 1.6.4 Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.
- 1.7 System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

1.7.3 Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia.

1.7.4 System sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność i wiarygodność wyników sprawdzania i oceniania, uwzględnia standaryzację wymagań i umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na każdym etapie procesu kształcenia także w procesie dyplomowania, i w toku praktyk zawodowych, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych oraz wspomaga studentów w procesie uczenia się. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.

8. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

2.6 Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy/artystyczny lub zawodowy. Dorobek naukowy/artystyczny zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, zaś doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane jest z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym, a liczba nauczycieli akademickich jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.

2.7 Dorobek naukowy, artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęcia warsztatowe są prowadzone na ocenianym kierunku przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna posiada przygotowanie do prowadzenia zajęć w tej formie.

2.8 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

9. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.

3.2 Jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, a także w celu pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią.

- 3.3 W przypadku prowadzenia studiów o profilu praktycznym z udziałem podmiotów gospodarczych sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a podmiotem gospodarczym.

10. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

- 4.5 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, w tym liczby studentów. Jednostka zapewnia bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu, umożliwiającą uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów oraz dostęp studentów do laboratoriów w celu wykonywania prac wynikających z programu studiów.
- 4.6 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.
- 4.7 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studenta do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.
- 4.8 Infrastruktura dydaktyczna, w tym platforma edukacyjna do prowadzenia kształcenia na odległość (jeżeli takie kształcenie jest prowadzone) oraz dostęp do zasobów bibliotecznych są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i umożliwiają im pełny udział w procesie kształcenia.

11. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy.

- 5.6 System pomocy dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi zawodowemu i społecznemu studentów, zapewnia dostępność nauczycieli akademickich i pomoc studentom w procesie uczenia się oraz zdobywania umiejętności praktycznych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi oraz sprzyja skutecznemu osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość studenci mają zapewnione wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.
- 5.7 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez dostosowanie planu studiów oraz organizacji i realizacji programu kształcenia na ocenianym kierunku do wymogów związanych z mobilnością.
- 5.8 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności z pracodawcami.
- 5.9 Jednostka udziela studentom niepełnosprawnym wsparcia dydaktycznego i materialnego, zapewniającego im pełny udział w procesie kształcenia.
- 5.10 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

12. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów.

6.2 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:

- 6.1.1 projektowania efektów i programów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,
- 6.1.2 monitorowania stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania i wszystkich rodzajach zajęć,
- 6.1.3 weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,
- 6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
- 6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,
- 6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,
- 6.1.7 wykorzystanie wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
- 6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
- 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
- 6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

6.3 Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

Komisja dokonując oceny programowej uwzględnia także:

- wyniki wizytacji w uczelni,
- akredytacje i certyfikaty uzyskane w wyniku oceny przeprowadzonej przez międzynarodowe i krajowe komisje branżowe dokonujące ocen w wybranych obszarach kształcenia oraz przez agencje akredytacyjne zarejestrowane w Europejskim Rejestrze Agencji Akredytacyjnych (EQAR) lub agencje, z którymi Komisja zawarła umowy o uznawalności ocen akredytacyjnych.